

Prancūzų kalba atvėrė kelius į pasaulį

Jubiliejinis susitikimas su kraštiečiu profesoriumi, literatūrologu, vertėju, kelionių po Prancūziją gidu Vytautu Bikulčiumi Pasvalio Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje sulaukė didelio susidomėjimo. Jo autoritetas dešimtmečiais žinomas šio krašto žmonėms, prancūzų kalbos mokytojams, o vaikystės draugai vis dar prisimena – Vytautas visada buvo už juos protingesnis...

Kai visos svajonės išsipildo

„Pirmąsias prancūzų kalbos pamokas Pasvalio vidurinės mokyklos penktoje klasėje pradėjome tradicine dainele „Frère Jacques“. Jau ketvirtoje klasėje perskaičiau Viktoro Hugo romaną „Vargdieniai“ ir pagalvojau, ar ateis ta valanda, kai šią knygą skaitysiu originalo kalba?“, – susitikimą pradėjo Vytautas Bikulčius.

V. Bikulčius gimė Pakruojo rajone, Pašvitinyje. Tame pačiame name, kaip ir garsus literatūrologas Kostas Korsakas. „Šiame name gimsta li-

Vytautas Bikulčius – kraštiecis profesorius, literatūrologas, vertėjas, kelionių po Prancūziją gidas. Svečią kalbina režisierė Asta Simonaitė.

teratai. Kai man buvo dveji, tėvai persikėlė gyventi į Pumpėnus, vėliau į Pasvalį. Palėvenės gatvėje gyvenau, kol baigiau vidurinę mokyklą. Prieš dvejus metus atvykęs į Pasvalį

to namo jau neberadau. Prisimenu Pasvalio knygyną, ateidavau ten kiekvieną dieną: pažiūrėti, pavartyti, įsigyti. O kai knygynas nedirbdavo ar vykdavo inventorizacija, patir-

davau lengvą šoką. Kaip taip gali būti? Kelias dienas, savaitę... Universitetuose ir knygynuose praleidau daugiausiai laiko, užsuku ten ir dabar kiekvieną dieną. Kodėl gyvenimą susiejau su prancūzų kalba? Tais laikais niekam neleido rinktis užsienio kalbos. Kokia šiam kraštui buvo paskirta, tokios ir turėjai mokytis. Pasvalyje buvo prancūzų kalba. Laimei, ji sutapo su mano ketinimais. Skaityti išmokau penkerių, tik tos knygos man dar buvo sunkiai suprantamos. Aš jau aštuntoje klasėje žinojau, kad studijuosiu prancūzų kalbą ir literatūrą, versiu knygas, mano dėka žmonės jas skaitys. Devintoje klasėje pradėjau sistemingai ruošti būsimosiems studentams, skaityti prancūziškas knygas, netgi pradėjau versti. Per vasaros atostogas išsikėliau sau tikslą išversti šimtą puslapių. Džiaugiuosi vidurinėje mokykloje sutikęs stiprius prancūzų kalbos mokytojus. Šviesaus atminimo mokytoja Janina Šutaitė mane mokė nuo 9 iki 11 klasės. Ir ne tik mokė, perdavė meilę kalbai ir visai Prancūzijos kultūrai. Ji labai mane globojo, atnešdavo papildomai versti prancūziškų apsakymų, tikrindavo mano vertimus.

Mano svajonė – baigus universitetą dėstyti visuotinę literatūrą ir versti knygas – visiškai išsipildė beprotiško darbo ir atkaklumo dėka.

Mokykloje mokiausi puikiai, direktorius patarė studijuoti mediciną,

tačiau niekada nesigailėjau pasirinkęs prancūzų kalbą. Praėjus dviem dešimtmečiams, jau nepriklausomoje Lietuvoje, per mūsų laidos abiturientų susitikimą mokykloje, priėjęs prie direktoriaus pasakiau, kad pasirinkęs studijuoti prancūzų kalbą ir literatūrą nė kiek nesuklydau. Ji atvėrė didžiules galimybes – dirbti mokslinį darbą, dėstyti Šiaulių, Vilniaus universitetuose, versti knygas, važti žmones į Prancūziją“, – pasakojo V. Bikulčius.

Knygų vertimais jis nori skaitytojui pateikti svarbiausius prancūzų kūrinius. Vertimas jam ne amatas, o menas. Stengiasi išversti taip, kad žmonės jaustųsi skaitantys originalų tekstą. Geri vertimai reikalauja puikiai mokėti lietuvių ir verčiamą užsienio kalbą.

Kokią Lietuvą mato prancūzai?

Šiuo metu karas Ukrainoje pristabdė prancūzų turistų srautus į Lietuvą. Jie bijo karinio konflikto grėsmės, kad nebegalės sugrįžti į Prancūziją.

„Dalis prancūzų iš viso nežino kur ta Lietuva. Kai pradėdavo jiems aiškinti, kad Europos Sąjungos narė, kaip ir Prancūzija, jie tik šypteli – jų laikais tokios šalies vadovėliuose dar nebuvo. 1990-aisiais Lietuva imta labai domėtis, žavėtis jos istorija, lietuviai buvo kviečiami skaityti paskaitų. Po kelerių metų požiūris į mus šiek tiek pasikeitė. Atsirado Pasvalio vyrų grupuotė, pradėjusi vogti laivų variklius Bretanėje, Normandijoje. Nuo tada mūsų įvaizdis sumenko, bet tai jau kita istorija“, – šypteli V. Bikulčius.

Paryžiuje Vytautas praleidžia 26 savaites per metus. Dirba gidu ir tautiečiams pasakoja apie Paryžių, Normandiją, Bretanę ar Provansą... Dirbti gidu pradėjo visiškai atsitiktinai. 1991 m. lankėsi stažuotėje Paryžiuje, tuo metu atvykusi grupė pažįstamų iš Lietuvos paprašė juos pavadžioti po Paryžių. Ekskursija pavyko puikiai ir jos tebesitęsia iki šiol. Kaip ir meilė Prancūzijai.

Kristina BALČIŪNAITIENĖ
Aidos GARASTAITĖS nuotr.

Susitikimą pradėjo Pasvalio muzikos mokyklos mokytoja Elona Rodžienė su savo mokiniu Augustu Matulu.